Dopravní podnik Ostrava a.s.
Poděbradova 494/2
702 00 Ostrava, Moravská Ostrava
IČ: 619 74 757, DIČ: CZ61974757
T 59 740 1111; www.dpo.cz

Vaše značka:
Ze dne: 29. 6. 2021
Naše značka: RPP/SPI/14/21/

Vyřizuje: Mgr. Jan Tobiáš
Tel.:
E-mail:
ID DS: f7mdrpg
Datum: 9. 7. 2021

Odpověď na žádost o poskytnutí informace

Dopravní podnik Ostrava a.s., IČO 61974757, sídlem Poděbradova 494/2, Moravská Ostrava, 702 00 Ostrava (dále také „DPO"), obdržel dne 29. 6. 2021 Vaši žádost o poskytnutí informace ve smyslu zákona č. 106/1999 Sb., o svobodném přístupu k informacím, v platném znění (dále jen „zákon").

ŽÁDOST:

Ve smyslu zákona č. 106/1999 Sb., o svobodném přístupu k informacím žádám o poskytnutí kompletní dokumentace k takzvané dohodě č. XXX.

Zašlete požadované dokumenty ve formátu PDF na můj email.

ODPOVĚD:

Vaší shora uvedené žádosti nemůže být vyhověno, neboť se jedná o zneužití práva na informace.

Vizte, prosím, rozhodnutí níže.

R O Z H O D N U T Í

Zn. RPP/SPI/14/21/

Dopravní podnik Ostrava a.s., IČO 61974757, sídlem Poděbradova 494/2, Moravská Ostrava, 702 00 Ostrava (dále jen „DPO"), příslušný dle § 2 odst. 1 zákona č. 106/1999 Sb., o svobodném přístupu k informacím, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „zákon"), rozhodl podle § 15 odst. 1 zákona takto:

Žádost podaná XXX, bytem XXX, PSČ XXX (dále jen „žadatel"), o poskytnutí informací podle zákona, doručena DPO 29. 6. 2021, se podle ust. § 15 odst. 1 zákona **o d m í t á**, neboť ze strany žadatele se jedná o zneužití práva na informace.

Odůvodnění:

Žadatel ve své žádosti o informace doručené DPO dne 29. 6. 2021 žádá o poskytnutí kompletní dokumentace k dohodě č. XXX (dále jen „žádost"). Shora uvedená žádost byla adresována na obecnou sběrnou adresu

Registrace: Obchodní rejstřík Krajského soudu v Ostravě, sp. zn. B 1104
Statutární město Ostrava je jediným akcionářem Dopravního podniku Ostrava a.s.

info@dpo.cz, která slouží k přijímání podnětů, stížností, jakož i připomínek od cestující veřejnosti. Žádost nebyla zaslána na elektronickou adresu podatelny (informace106@dpo.cz), která je v souladu s ust. § 5 odst. 1 písm. i) zákona zveřejněna.

Žadatel žádá poskytnutí dokumentace, kterou DPO shromažďuje v rámci soukromoprávního sporu s žadatelem. Dohoda č. XXX je dohodou o uznání dluhu, co do důvodu a výše. Zároveň je podkladem, jenž obsahuje osobní údaje cestujícího potřebné k vymáhání jízdného a přirážky k jízdnému ve smyslu ust. § 37 odst. 4 písm. d) zákona č. 266/1994 Sb., o drahách (dále jen „dohoda o uznání dluhu“).

Předmětný civilní spor, v němž je žadatel žalovaným a DPO žalobcem, má svou příčinu v porušení přepravní smlouvy. Žadatel uzavřel s DPO přepravní smlouvu (DPO je provozovatelem městské hromadné dopravy na území města Ostravy a v přilehlých obcích), přičemž žadatel neuhradil stanovené jízdné a dopustil se tak „černé“ jízdy. DPO již v minulosti úspěšně vedl spor s žadatelem o neuhrazené jízdné. Lze konstatovat, že žadatel je osobou, která opakovaně porušuje právní ustanovení přepravní smlouvy a opakovaně tak jedná v rozporu s dobrými mravy.

Ustanovení § 8 zák. č. 89/2012 Sb., Občanský zákoník (dále jen „občanský zákoník“) obsahuje explicitní zákaz zneužití práva. Za zneužití se tak nepovažuje samotný výkon práva, ale je výkonem práva pouze zdánlivým. Sankcí za zneužití práva je odmítnutí právní ochrany zdánlivého výkonu práva. Přestože institut zneužití práva je tradičně spjat se soukromým právem, je dnes již zakořeněn i v právu veřejném jako obecný princip. Skutečnost, že zákaz zneužití práva není v určitých oblastech práva explicitně vyjádřen, nelze chápat jako neaplikovatelnost zásady. Ústavní soud dovodil, že přestože konkrétní norma s pojmem zneužití práva nepracuje, neznamená to, že „*by v této oblasti ke zneužívání práva či jeho obcházení docházet nemohlo, resp. že by chování, jež vykazuje znaky zneužití práva, nemohlo být za takové označeno, a vyvozovány odtud i adekvátní právní důsledky.*“[1]

DPO v žádosti identifikoval zneužití práva na informace ze strany žadatele. V souladu s obecně přijímanou právní teorií zneužití práva nemá povahu výkonu práva a na žadatele, který se formálně dovolává práva na informace, lze pohlížet jako na osobu, které dané právo nesvědčí. Zneužití práva je faktickým důvodem vedoucím k odmítnutí poskytnutí informace. V odborné rovině „*Zneužitím práva je situace, kdy někdo vykoná své subjektivní právo k neodůvodněné újmě někoho jiného nebo společnosti; takovéto chování, jímž se dosahuje výsledku nedovoleného, je jenom zdánlivě dovolené. O chování toliko zdánlivě dovolené jde z toho důvodu, že objektivní právo nezná chování zároveň dovolené a zároveň nedovolené; vzhledem k tomu, že ze zásady lex specialis derogat legi generali vyplývá, že zákaz zneužití práva je silnější, než dovolení dané právem, není takové chování výkonem práva, ale protiprávním jednáním*.“[2]

Zákaz zneužití práva je ovšem ultima ratio a jeho uplatňování se děje za pečlivého poměření s jinými obdobně důležitými právními principy, zejména principem právní jistoty. Zákaz zneužití práva je tedy výjimkou z pravidla. Odepřít informaci pro zneužití práva lze jedině, když jsou zjištěny a doloženy konkrétní skutkové okolnosti, z nichž vyplývá, že žadatel fakticky sleduje jiný zájem, než je kontrola hospodaření s veřejnými prostředky.[3]

Zneužití práva na informace DPO v případě žadatele vymezil na základě subjektivních a objektivních kritérií. Přičemž objektivní prvek spatřuje v hodnocení smyslu a účelu právní normy, které podanou žádostí hrozí zneužití, zatímco subjektivní kritérium zneužití směřuje k hodnocení motivace žadatele. Obě složky musí být naplněny současně.

Žadatel ve své žádosti nijak nesleduje účel zákona nebo smysl ústavně zakotveného práva na informace, když nereflektuje aspekt veřejné kontroly výkonu statní moci, eventuálně hospodaření DPO jako veřejné instituce s veřejnými prostředky, jejíchž je příjemcem. Z pohledu žadatele se tedy nejedná o legitimním sběr informací, které nesleduje veřejný zájem. V žadatelem podané žádosti se jedná o přesný opak, tj. soukromý zájem. Právě osobní

[1] Nález Ústavního soudu ze dne 31. 10. 2007, sp. zn. III. ÚS 374/06.
[2] Knapp, V. Teorie práva. Praha: C. H. Beck, 1995, s. 184–185
[3] Nejvyšší správní soud, 7 As 101/2011-66, 26. 10. 2011

zainteresovanost žadatele, tj. jeho požadavek na veškeré dokumenty v souvislosti s dohodou o uznání dluhu, indikuje, že účelem podání žádosti je ryze osobní zájem, který nemá jakýkoliv přesah do zájmu veřejného. Žadatel v žádosti neuvedl, že by z poskytnutých informací měl záměr vytvořit jakýkoliv výstup, kterým by realizoval kontrolu způsobu hospodaření DPO jako povinného subjektu dle zákona.

Subjektivní kritérium zneužití je možno spatřovat v motivaci žadatele, kdy žadatel opakovaně podává šablonovité návrhy, týkající se sporů z přepravních smluv (do DPO doručeny ve dnech 7. 1., 17. 5., 25. 5., 27. 6., 29. 6. 2021). Je zřejmé, že cílem žadatele je zatěžování administrativního aparátu DPO. Smyslem zákona není poskytování maximálního servisu žadateli při řešení jeho soukromoprávních sporů.

Žadateli, jako účastníkovi civilního řízení, svědčí právo nahlížení do spisu dle ust. § 44 odst. 1 zák. č. 99/1963 Sb., Občanský soudní řád (dále jen „osř“). Žadatel však v rámci výkonu svého zdánlivého práva na informace usiluje, aby mu DPO svou činností usnadňoval nahlížení do spisu, fakticky tak nahrazoval žadatelovu iniciativu a vykládal za něj nemalé administrativní úsilí.

Motivaci žadatele je rovněž možno spatřovat i v povaze požadovaných dokumentů, kdy se jedná o veškeré informace, které má DPO jako žalobce ve své dispozici v rámci soukromoprávního sporu. Žadatel se aplikací zákona snaží zvrátit rovnováhu stran v civilním řízení a zlepšit tak svou důkazní pozici žalovaného. DPO jako žalobce žádný takový nástroj vůči žadateli nemá, a proto rovnost účastníků občanského soudního řízení ve smyslu ust. § 18 odst. 1 věta první osř není zaručena.

Poskytnutí informace lze odmítnout nejen z důvodů právních, jež jsou taxativně vyjmenovány v ust. § 7 – 11 zákona, nýbrž i z důvodů faktických, které v zákoně z pochopitelných důvodů v zákoně vyjmenovány nejsou. Zprávu o tom, že informaci nelze poskytnout z faktických příčin, je ovšem nutno vnímat jako odmítnutí žádosti.[4]

Z výše uvedeného faktického důvodu spočívajícího ve zneužití práva na informace DPO žádost o informace podanou žadatelem odmítl.

Poučení:

Proti tomuto rozhodnutí se lze odvolat, a to v souladu s ust. § 16 zákona o svobodném přístupu k informacím. Odvolání se podává u povinného subjektu (Dopravní podnik Ostrava a.s.) ve lhůtě 15 dnů ode dne doručení tohoto rozhodnutí. O odvolání pak rozhoduje Úřad pro ochranu osobních údajů, dle ust. § 20 odst. 5 zákona o svobodném přístupu k informacím.

Mgr. Jan Tobiáš
právník
oddělení právní podpora

[4] Nejvyšší správní soud, 2 As 71/2007-56, 2. 4. 2008